

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET ENERGIEDECREET
VAN 8 MEI 2009, WAT BETREFT NETBEHEER, ENERGIE-EFFICIËNTIE EN
MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE**

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet voorziet in verschillende wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

In lijn met de Vierde Elektriciteitsrichtlijn wordt de mogelijkheid voor netbeheerders om energiediensten aan te bieden aan aandeelhouders/vennoten, uitgefaseerd. De mogelijke samenwerking met het Vlaams Energiebedrijf met het oog op het aanbieden van energiediensten wordt opgeheven. Voor het bepalen van de activiteiten die netbeheerders kunnen verrichten zonder dat daarvoor een noodzakelijkheidstoets door de regulator vereist is, wordt voorgesteld om in het algemeen te verwijzen naar het Energiedecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan. Het betreffende artikel in het Energiedecreet wordt meteen ook in werking gesteld.

Verder wordt voorgesteld om de begrenzing van de aansluitingskost bij nieuwe aardgasaansluitingen bij bestaande wooneenheden of gebouwen af te schaffen vanaf 1 januari 2025. Het verbod op de plaatsing van een stookolieketel wordt verduidelijkt. Tevens worden, naar aanleiding van de invoering van een renovatieverplichting bij residentiële gebouwen, de doelstellingen van de databank voor energiegebruik en energieproductie uitgebreid.

Er wordt een meldingsplicht ingevoerd voor installateurs van elektriciteitsopslagfaciliteiten.

De regeling inzake de toelating tot het aanleggen van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, wordt aangevuld met een regeling inzake het verval en de opheffing van deze toelating. Aan de beheerder van een directe lijn of een directe leiding worden bijkomende meldings- en informatieverplichtingen opgelegd.

Wat de gesloten distributienetten betreft, wordt de voorwaarde voor ontheffing van bepaalde taken en verplichtingen gewijzigd zodat enkel gemelde of door de VREG toegelaten gesloten distributienetten ervoor in aanmerking komen. Ook voor beheerders van een gesloten distributienet voor aardgas wordt de mogelijkheid voorzien om ontheven te worden van bepaalde taken en verplichtingen.

De anti-saucissoneringsbepaling inzake groenestroomcertificaten wordt aangepast, aangezien de bovengrens van 5 MW van de call groene stroom werd geschrapt.

Er wordt een decretale basis gecreëerd voor de uitwisseling van gegevens afkomstig uit de digitale meter tussen de netbeheerder of zijn werkmaatschappij en de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW), evenals een decretale basis voor de netbeheerder om aan de uitvoerder van energiescans gegevens te kunnen overmaken en voor de Vlaamse Energiehuizen om de gegevens nodig voor hun werking op te vragen en te verwerken.

Het in het Energiebesluit voorziene conventioneel voorkooprecht, dat de OCMW's bij de toekenning van een noodkooplening verplicht dienen te bedingen, wordt decretaal verankerd en omgevormd tot een Vlaams voorkooprecht.

Verder wordt voorgesteld om de energieverbruiks- en productiegegevens en de fysische kenmerken van de installaties en gebouwen van publieke organisaties naar de toekomst toe als open data te beschouwen. Er wordt ook een sanctie voorzien als een publieke organisatie deze verplichtingen niet nakomt.

Er worden tevens wijzigingen voorgesteld met betrekking tot de sanctie voor de energiedeskundige wanneer deze een fout energieprestatiecertificaat niet aanpast. Zo wordt voorgesteld om, vooraleer over te gaan tot een dwangsomprocedure, eerst een éénmalige geldboete op te leggen wanneer de energiedeskundige, na aanmaning, nog steeds niet het gecorrigeerde energieprestatiecertificaat indient.

Er wordt ook een sanctie voorzien als het vereiste label in het kader van een labelplicht niet wordt gehaald.

De inspectiebevoegdheid van de VREG op het vlak van toegang tot gebouwen wordt uitgebreid.

Tot slot worden sanctiebepalingen ingeschreven voor de niet naleving van de bepalingen inzake de PV-verplichting voor grote afnemers.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

2. Inhoud

2.1. Activiteiten van de netbeheerders

Om mogelijke inconsistenties in het Energiedecreet te vermijden wordt voorgesteld om te verwijzen naar het Energiedecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan voor het bepalen van de activiteiten van de netbeheerder waarvoor geen beoordeling van de regulator nodig is, eerder dan te werken met een limitatieve lijst. Dit kadert in de correcte omzetting van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn (VER)¹. In lijn met die Richtlijn en als gevolg hiervan worden openbaredienstverplichtingen, opgelegd aan de netbeheerder die een economische activiteit inhouden die bovendien door commerciële ondernemingen op competitieve basis verricht zouden kunnen worden, uitgefaseerd. Hiervoor is wel een beoordeling door de regulator noodzakelijk. Concreet gaat het over het aanbieden van energiediensten aan aandeelhouders/vennoten en de mogelijkheid met betrekking tot samenwerking van de distributienetbeheerders met het Vlaams Energiebedrijf (VEB).

¹ RICHTLIJN (EU) 2019/944 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, te raadplegen op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX:32019L0944>.

2.2. Aansluitingskost aardgas voor bestaande gebouwen en verduidelijking van het verbod op de plaatsing van een stookolieketel

Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid in de globale strijd tegen klimaatverandering en wil de komende jaren verdere stappen zetten om het energiesysteem koolstofarmer en duurzamer te maken. Met het oog op het realiseren van de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen zet Vlaanderen in op het verbeteren van de energie-efficiëntie van het gebouwenpark, het verhogen van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de energievoorziening, en het flexibeler en beter maken van de energie-infrastructuur. Ondertussen zorgt Vlaanderen er ook voor dat de energiefactuur betaalbaar blijft voor gezinnen en competitief blijft voor ondernemingen.

In het Energiedecreet van 8 mei 2009 zijn al heel wat maatregelen opgenomen die daarop inspelen. Voorbeelden zijn de renovatieverplichting bij niet-residentiële gebouwen, vermeld in artikel 11.2/2.1, en het verbod op aardgasaansluitingen bij nieuwe grote verkavelingen, grote groepswoningbouwprojecten en grote appartementsgebouwen vanaf 2021, vermeld in artikel 4.1.16/1. Een andere maatregel, namelijk het verbod op de plaatsing of de vervanging van stookolieketels, is op 20 oktober 2021 aangenomen in het Vlaams Parlement². Het decreet³, dat op 22 oktober 2021 door de Vlaamse Regering werd bekrachtigd, is op 1 januari 2022 in werking getreden.

Met het decreet van 18 maart 2022 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (zie ook de toelichting daarbij in Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1154/1) werd als volgende stap in het kader van defossilisering de beperking van de aardgasaansluitingskosten bij nieuwbouw afgeschaft, werd het aardgasaansluitingsverbod bij nieuwbouw vanaf 2026 ingevoerd, en werd de invoering van een renovatieverplichting bij residentiële gebouwen geregeld. Via het decreet van 17 juni 2022 werd de datum van die uitfasering van de aardgasaansluiting voor residentiële gebouwen en niet-residentiële gebouwen waarvoor vanaf 1 januari 2026 een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aangaande nieuwbouw wordt aangevraagd, vervolgens met één jaar vervroegd richting 1 januari 2025.

Ten einde een lock-in te vermijden werden als een flankerende maatregel voor die vervroeging met één jaar in het kader van de energieprestatieregelgeving specifieke voorwaarden opgenomen aangaande technische installaties waarbij wordt voorzien in eisen aangaande een lagetemperatuursafgifte. Bij lage temperatuurafgifte is het systeem zo ontworpen dat de temperatuur van het water in de verwarmingskring merkkelijk lager kan zijn dan bij een klassieke installatie. Het feit dat de temperatuur lager is, houdt in dat minder energie nodig is om het systeem op temperatuur te krijgen en te houden. Bij een ketel heeft een lagere retourtemperatuur een positief effect op het condensatieproces in de ketel. Bij een warmtepomp zorgt een lagere temperatuur ervoor dat de hernieuwbare omgevingsenergie optimaal kan omgezet worden en dat minder elektriciteit moet worden gebruikt. De EPB-berekening houdt rekening met dit effect: een lagere temperatuur van het afgiftesysteem zorgt voor een hoger opwekkingsrendement voor ruimteverwarming. Aldus wordt ook een gunstig effect op het E-peil bekomen. Een bijkomend voordeel van het omzetten in een verplichte EPB-eis op lage temperatuur is overigens dat men later kan overschakelen op een warmtepomp zonder wijzigingen. Dit werd geïmplementeerd via het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022.

² Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 813.

³ Decreet van 22 oktober 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat een verbod op de plaatsing of vervanging van een stookolieketel betreft, B.S. 19 november 2021.

In voorliggend ontwerp van decreet wordt voorgesteld om de begrenzing van de aansluitingskost bij nieuwe aardgasaansluitingen bij bestaande wooneenheden of gebouwen af te schaffen vanaf 1 januari 2025. Bij nieuwbouw is deze begrenzing reeds afgeschaft sinds 1 juli 2022. Deze maatregel zorgt ervoor dat elke nieuwe netgebruiker door zijn aardgasdistributienetbeheerder vanaf de inwerkingtreding van deze maatregel de reële aansluitingskosten zal worden aangerekend (gemiddeld is die reële aansluitingskost ongeveer 1200 à 1300 euro), waardoor de kost boven 250 euro niet langer zal worden gesolidariseerd door middel van de aardgasdistributienettarieven (dus in de factuur van de andere gezinnen die met aardgas verwarmen). Anderzijds zal het beëindigen van die subsidiering van aardgasaansluitingen er toe leiden dat andere meer duurzame technologieën (warmtepompen, thermische energie gedistribueerd via warmtenetten) een meer kostenoptimale keuze worden vis-à-vis aardgas.

Daarnaast werd vastgesteld dat er een verduidelijking noodzakelijk is van de bepaling over het verbod op de plaatsing en de vervanging van stookolieketels en ketellichamen in bestaande gebouwen als er aardgas aanwezig is in de straat, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan de doelstellingen van de maatregel. Dit ontwerp van decreet komt daaraan tegemoet.

Tot slot is het ook noodzakelijk, gelet op de invoering van een renovatieverplichting bij residentiële gebouwen, dat met betrekking tot de databank voor energiegebruik en energieproductie, vermeld in artikel 12.5.1, §1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, punt 10° tot en met 14° worden aangevuld met de categorie van residentiële gebouwen.

2.3. Aanvullingen m.b.t. directe lijnen/leidingen

De regeling inzake de toelating tot het aanleggen van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, wordt aangevuld met een regeling inzake het verval en de opheffing van deze toelating.

Door het invoeren van een vervaltermijn van vijf jaar kan men niet provisoir om een toelating vragen, en er gebruik van maken op het moment dat men daar misschien ooit nood aan heeft. Verder is het aangewezen dat de VREG de toelating van een directe lijn of directe leiding opheft indien er niet meer voldaan wordt aan de wettelijke vereisten, er ondertussen geen overschrijding meer is van de eigen site of bij buitendienststelling van de directe lijn. Als na opheffing van de voorheen verleende toelating een directe lijn of directe leiding terug de grenzen van de eigen site overschrijdt en er voor het overige niets werd gewijzigd, wordt deze van rechtswege toegelaten.

Om de toegelaten directe lijnen beter te kunnen opvolgen, worden de taken van de beheerder van een directe lijn of directe leiding uitgebreid met informerende taken. De VREG moet worden ingelicht over in- en buitendienststelling en over wijzigingen aan de eigenaar of beheerder van de directe lijn of leiding of van de kadastrale percelen waarop de directe lijn of leiding gelegen is, de aangesloten afnemers of een wijziging in de verbinding met het net.

2.4. Wijzigingen m.b.t. gesloten distributienetten

De huidige formulering van de voorwaarde voor ontheffing van de beheerder van een gesloten distributienet van bepaalde taken en verplichtingen verwijst naar de (voorwaarden opgenomen in) de definitie van gesloten distributienet. Voorgesteld wordt om de formulering aan te passen zodat enkel gemelde of door de VREG toegelaten gesloten distributienetten voor ontheffing in aanmerking komen.

De mogelijkheid tot ontheffing wordt ook voor beheerders van een gesloten distributienet voor aardgas voorzien. De ontheffingen die toegekend kunnen worden bij aardgas zijn beperkter dan bij elektriciteit: enkel een ontheffing van de voorafgaande goedkeuring van de tarieven, alsook de verplichte opstelling van een investeringsplan.

2.5. Gegevensuitwisseling

De uitwisseling van gegevens afkomstig uit de digitale meter tussen de netbeheerder of zijn werkmaatschappij en de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, hierna OCMW genoemd, wordt geregeld. Huishoudelijke afnemers hebben het recht op een ononderbroken toevoer van elektriciteit en aardgas. Op cruciale punten binnen de afsluitingsprocedure wordt proactief ondersteuning aangeboden. Vanuit die optiek bezorgt de netbeheerder het OCMW sinds 2012 periodiek gegevens van afnemers die recent afgesloten of aangesloten werden, of waar een afsluiting gepland staat. Deze gegevens worden uitgewisseld via een beveiligd, digitaal platform. De digitale meter biedt bijkomende mogelijkheden op het vlak van dataverzameling, waardoor de situatie van de afnemer beter in kaart gebracht kan worden. Om die reden wordt voorgesteld om het aantal gegevens die de netbeheerder met het OCMW moet delen, uit te breiden teneinde de hulpverlening gericht in te zetten.

Er wordt ook een decretale basis gecreëerd voor de netbeheerder om aan de uitvoerder van energiescans gegevens te kunnen overmaken. Het gaat minstens om identificatie- en contactgegevens, EAN-codes van klanten en de categorie waartoe een klant behoort. Met de EAN-code kunnen uitvoerders van energiescans de verbruiksgegevens van klanten opvragen en analyseren.

Tot slot wordt de decretale basis gelegd om het voor de Vlaamse Energiehuizen mogelijk te maken om de gegevens nodig voor hun werking op te vragen en te verwerken. Deze verwerking behelst o.a. het gebruiken van deze gegevens bij hun adviesverlening en begeleiding van hun klanten, voor gerichte benadering of campagnes naar bepaalde doelgroepen, voor de opvolging van hun doelstellingen op geaggregeerd (wijk) niveau, etc.

2.6. Verplicht openstellen van alle publieke energiedata

De data aangaande energieverbruik en -productie en waar beschikbaar ook de fysische kenmerken van de installaties en gebouwen in verband met het verbruik en de productie van energie, met betrekking tot publieke organisaties, zijn heden eigendom van die publieke organisaties tot wie het gebouw behoort en kunnen momenteel niet zomaar zonder hun expliciete instemming openbaar worden gemaakt. Aangezien het hier geen (persoons)gegevens betreffen die omwille van privacygegevens moeten worden beschermd, wordt voorgesteld om dergelijke gegevens van publieke organisaties naar de toekomst toe als open data te beschouwen. Dit heeft als voordeel dat alle potentiële marktpartijen, op gelijke wijze toegang zullen hebben tot die gegevens. Ten aanzien van publieke organisaties die deze verplichtingen niet naleven wordt voor het VEKA een handhavingsmogelijkheid voorzien.

2.7. Wijziging met betrekking tot de sancties bij EPC

In dit ontwerpdecreet wordt voorzien in wijzigingen met betrekking tot de sanctie wanneer de energiedeskundige het energieprestatiecertificaat (EPC) niet aanpast. Aangezien het EPC steeds aan meer en meer belang wint, is het belangrijk dat een fout EPC gecorrigeerd wordt. Momenteel is er echter geen mogelijkheid voorzien dat de energiedeskundige wordt verplicht om een nieuw energieprestatiecertificaat op te maken wanneer het certificaat niet met de werkelijkheid overeenstemt, maar

er toch geen boete wordt opgelegd. Hieraan wordt met dit ontwerp van decreet geredigeerd.

Daarnaast wordt ook voorgesteld om opnieuw de éénmalige geldboete in te voeren wanneer het gecorrigeerde EPC, na aanmaning door het VEKA, niet wordt ingediend. Momenteel voorziet het Energiedecreet de mogelijkheid om na aanmaning te starten met een dwangsomprocedure. Dit is echter een administratief omslachtige procedure en vertraagt het indienen van het gecorrigeerde EPC. Daarom wordt voorgesteld om na aanmaning eerst een geldboete op te leggen en dan pas te starten met een dwangsomprocedure. Op die manier worden de energiedeskundigen die in gebreke blijven, sneller gestimuleerd om het gecorrigeerde EPC in te dienen.

Tot slot wordt voorzien in een bijkomende sanctie in het Energiedecreet als het vereiste label in het kader van een minimale labelplicht niet wordt gehaald. Conform artikel 11.2.1, §1, vierde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kan de Vlaamse Regering immers nadere regels vastleggen voor de labeling van gebouwen. De Vlaamse Regering kan daarbij ook bepalen dat gebouwen een minimaal energieprestatielabel moeten behalen. Momenteel is in het kader van het opleggen van een labelplicht geen sanctie voorzien als die labelplicht tegelijkertijd geen deel uitmaakt van de renovatieverplichting. Daarom wordt voorzien in een bijkomende sanctie in het Energiedecreet als het vereiste label in het kader van een labelplicht niet wordt gehaald. Hierbij wordt voorzien in een vork waarbij het VEKA de boete kan moduleren naargelang de mate waarin niet aan de eis is voldaan.

2.8. Handhavingskader PV-verplichting

Er worden sanctiebepalingen opgenomen voor de niet naleving van de door de Vlaamse Regering op grond van artikel 7.7.3 van het Energiedecreet opgelegde verplichtingen. Niet naleving van de verplichting tot het installeren van PV wordt gesanctioneerd met een niet bevrijdende administratieve geldboete. Niet naleving van de meldingsplichten wordt gesanctioneerd met een administratieve geldboete in de vorm van een dwangsom. Er wordt een uitzondering ingeschreven voor bedrijven die hun bestaande exploitatie in de gebouwen verplicht stopzetten.

Er wordt ook een zin aan artikel 7.7.3 van het Energiedecreet toegevoegd, die bepaalt dat het uitstel in geval van sloop met herbouw komt te vervallen als binnen de vijf jaar na het ingaan van het uitstel het gebouw niet is gesloopt of het dak niet is vervangen. Zo wordt voorkomen dat het uitstel wordt verleend, zonder dat de sloop effectief door gaat.

2.9. Overige wijzigingen

De definitie van 'ondernemingen' wordt gewijzigd om de definitie in het Energiedecreet te doen overeenstemmen met de termen zoals deze worden gebruikt in het huidige Belgische vennootschapsrecht.

De vergoedingsplicht voor het laattijdig aanleveren door de netbeheerder van een offerte voor het plaatsen van een digitale meter op aanvraag wordt geschrapt. De plaatsing van een digitale meter op aanvraag is immers vanaf 1 januari 2023 gratis.

Installateurs van elektriciteitsopslagfaciliteiten worden verplicht om maandelijks aan de netbeheerders een lijst over te maken van de door hen geplaatste elektriciteitsopslagfaciliteiten.

Aangezien de groenestroomcertificaten via een projectspecifieke bandingfactor bij zonne-energie werden afgeschaft, en vanaf 1 januari 2023 alle PV-installaties, en

dit ongeacht grootte, werden opgenomen in het callsysteem wind en zonne-energie, wordt de anti-saucissoneringsbepaling, opgenomen in artikel 7.1.1, §2, zesde lid, van het Energiedecreet aangepast.

Het in het Energiebesluit voorziene conventioneel voorkooprecht, dat de OCMW's bij de toekenning van een noodkooplening verplicht dienen te bedingen, wordt decretaal verankerd en omgevormd tot een Vlaams voorkooprecht. Door deze omvorming kunnen de OCMW's hun voorkooprecht laten gelden via het e-voorkooploket. Dit maakt dat het uitoefenen van hun voorkooprecht op een administratief eenvoudigere manier kan verlopen.

De inspectiebevoegdheid van de VREG wordt uitgebreid. Voor toegang tot gebouwen is voorafgaandelijke toestemming van de bewoner, een gemachtigde of de politierechter enkel vereist wanneer die gebouwen bewoond zijn.

Het opschrift van afdeling V van hoofdstuk IV van titel XIII "Procedure en administratieve geldboete bij niet-naleving van verplichtingen in het kader van het netbeheer" wordt gewijzigd, om dit te doen overeenstemmen met de inhoud van het artikel dat eronder ressorteert.

In het kader van het gebruik van het openbaar domein of de gemeentewegen door de warmte- of koudenetbeheerder werd nog verwezen naar de oude "stedenbouwkundige vergunning". Deze term wordt vervangen door "omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen".

3. Bevoegheidsdelegatie

In de volgende artikelen van het ontwerp van decreet wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering gegeven om verdere uitvoeringsmaatregelen te nemen:

- Artikel 20: nadere regels over welke gegevens beschikbaar worden gesteld, de wijze waarop deze beschikbaar worden gesteld en de werking van een platform waarop de energieverbruiks- en productiegegevens en waar beschikbaar ook de fysieke kenmerken van de installaties en gebouwen in verband met het verbruik en de productie van energie van publieke organisaties als open data publiek beschikbaar worden gesteld.

4. Toezicht en handhaving

De inspectiebevoegdheid van de VREG op het vlak van toegang tot gebouwen wordt uitgebreid. Er worden wijzigingen voorgesteld met betrekking tot de sanctie voor de energiedeskundige wanneer deze een fout energieprestatiecertificaat niet aanpast. Tevens wordt voorzien in een bijkomende sanctie in het Energiedecreet als het vereiste label in het kader van een labelplicht niet wordt gehaald. Er wordt een handhavingsmogelijkheid voor het VEKA voorzien ten aanzien van publieke organisaties die de verplichting om hun energieverbruiks- en productiegegevens en de fysieke kenmerken van hun gebouwen en installaties publiek beschikbaar te stellen als open data niet naleven. Tot slot worden sanctiebepalingen ingeschreven voor de niet naleving van de bepalingen inzake de PV-verplichting voor grote verbruikers.

II. TOTSTANDKOMINGSPROCEDURE

1. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

2. Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)

3. Advies van de VREG

4. Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

5. Advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

III. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit decreet betreft een gewestbevoegdheid. Artikel 6, §1, VII van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen stelt dat de gewesten in ieder geval bevoegd zijn op vlak van het energiebeleid voor: de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70 kilovolt en de openbare gasdistributie, inclusief de bevoegdheid met betrekking tot de distributienettarieven; de aanwending van mijn gas en van het gas afkomstig van hoogovens; de netten van warmtevoorziening op afstand; de valorisatie van steenbergen; de nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met kernenergie; de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers; en het rationeel energieverbruik.

In zijn advies nr. 69.562/3 van 12 juli 2021 heeft de Raad van State⁴ aangenomen dat op grond van de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest inzake nieuwe energiebronnen en rationeel energiegebruik, in samenhang met de bevoegdheid inzake de bescherming van het leefmilieu, de decreetgever de plaatsing en de vervanging van stookolieketels kan regelen. Dat is uiteraard mutatis mutandis ook van toepassing op het ontworpen artikel 21, aangezien die bepaling juist de bedoeling heeft diezelfde regeling te verduidelijken.

De voorgestelde maatregelen vallen dan ook onder de gewestbevoegdheden en zijn verenigbaar met het principe van de federale loyauteit.

Artikel 2

De definitie van 'noodkoopwoning' wordt overgeheveld vanuit het Energiebesluit naar artikel 1.1.3 van het Energiedecreet (punt 92°/3/1), omdat dit begrip wordt gebruikt in het nieuwe tweede lid van artikel 7.9.1 van het Energiedecreet.

De huidige definitie van 'ondernemingen' in artikel 1.1.3, 93° van het Energiedecreet verwijst naar de term 'handelsvennootschap'. In het Belgische vennootschapsrecht werd er in het vroegere wetboek Vennootschappen een onderscheid gemaakt tussen handelsvennootschappen en burgerlijke vennootschappen. Bij de invoering van het nieuwe wetboek Vennootschappen en Verenigingen in mei 2019 is de term 'handelsvennootschap' echter verdwenen uit het vennootschapsrecht en wordt er geen onderscheid meer gemaakt. De definitie van 'ondernemingen' wordt gewijzigd om de definitie in het Energiedecreet te doen

⁴ Advies van de Raad van State nr. 69.562/3 van 12 juli 2021, *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/3.

overeenstemmen met de termen zoals deze worden gebruikt in het huidige Belgische vennootschapsrecht. De nieuwe definitie verwijst dus naar alle vennootschappen met rechtspersoonlijkheid. De maatschap, die geen rechtspersoonlijkheid heeft, wordt uitgesloten.

Artikel 3

Gelijkaardig aan de omzetting van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn (VER) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wordt via artikel 4 van dit ontwerp van decreet artikel 4.1.8/6 van het Energiedecreet dat handelt over de andere activiteiten van de netbeheerder aangepast. Zoals blijkt uit de toelichting hieronder wordt voor de toegewezen/toegelaten activiteiten waarvoor geen beoordeling van de VREG nodig is, verwezen naar de activiteiten vermeld in het Energiedecreet en uitvoeringsbesluiten in plaats van gebruik te maken van een limitatieve lijst.

Het Energiedecreet en Energiebesluit bevatten talrijke bepalingen die de distributienetbeheerders toelaten of verplichten om diverse soorten activiteiten te verrichten. De analyse van de conformiteit met artikel 31, lid 10, eerste zin, VER is verschillend naargelang om welke soort activiteit het gaat. Met name moet er een onderscheid gemaakt worden tussen:

- net- en databeheeractiviteiten van de distributienetbeheerders, zoals het beheer en onderhoud van het net;
- deelactiviteiten, accessoria of modaliteiten van de net- en databeheeractiviteiten van de distributienetbeheerders, zoals het uitbetalen van een vergoeding bij het verstrijken van de termijn voor een netaansluiting;
- activiteiten die door een Europeesrechtelijke lex specialis toegestaan worden, zoals het bezit van particuliere oplaadpunten die uitsluitend voor eigen gebruik bestemd zijn;
- openbare dienstverplichtingen ("ODV's"):
 - ODV's die géén economische activiteit inhouden, zoals de uitbetaling van premies;
 - ODV's die een economische activiteit inhouden die evenwel niet door commerciële ondernemingen op competitieve basis verricht zou kunnen worden zoals sociale leverancier;
 - ODV's die een economische activiteit inhouden die bovendien door commerciële ondernemingen op competitieve basis verricht zou kunnen worden, zoals het aanbieden van energiediensten aan aandeelhouders/vennoten.

De decreetgever kan de distributienetbeheerders machtigen de activiteiten genoemd in de eerste drie punten te verrichten zonder dat de VREG de noodzakelijkheid hiervan beoordeeld heeft.

Voor ODV's hangt de analyse af van de betrokken activiteit. Artikel 31, lid 10, eerste zin, VER is niet van toepassing op ODV's die geen economische activiteit inhouden of een economische activiteit inhouden die niet door commerciële ondernemingen op competitieve basis verricht zou kunnen worden. Ze is daarentegen wél van toepassing op ODV's die een economische activiteit inhouden die door commerciële ondernemingen op competitieve basis verricht zou kunnen worden. Ook in het toenmalige advies van de VREG op het EMD-decreet wordt een gelijkaardige redenering gemaakt⁵:

⁵ ADV-2020-20 van 27/11/2020 met betrekking tot het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, te raadplegen op <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/adv-2020-20.pdf>.

Een tweede basisprincipe zou moeten zijn dat aan de distributienetbeheerders en Fluvius geen activiteiten mogen worden opgelegd of toegestaan die ook uitgevoerd kunnen worden door een andere (commerciële) marktpartij. Indien de marktwerking kan spelen, dient dit steeds de voorkeur te krijgen.

In een ander advies⁶ stelde de VREG zich de vraag of Fluvius eigenlijk wel kan samenwerken met een (energie)marktpartij. De krachtens artikel 4.1.8/1, derde lid, van het Energiedecreet verschaftte mogelijkheid tot samenwerking tussen Fluvius en het VEB staat volgens de VREG op gespannen voet met de ten aanzien van Fluvius geldende vereiste tot onafhankelijkheid, in het bijzonder tot niet-discriminerend handelen (vervat in artikel 3.1.14 van het Energiebesluit). Fluvius mag geen enkele energiemarktpartij (waaronder houders van een leveringsvergunning en aanbieders van energiediensten) voordelen verstrekken die verder gaan dan in het normale handelsverkeer gebruikelijk is. De VREG is van mening dat de samenwerking aan het VEB, dat in de markt optreedt als leverancier én aanbieder van energiediensten, alleszins een voorkeurspositie verschaft, waardoor sprake is van positieve discriminatie. Dit is volgens de VREG al zo door het loutere feit dat het aanbieden van diensten enkel in samenwerking met een welbepaalde derde, namelijk het VEB, mogelijk is, maar geen enkele andere marktpartij kandidaat kan zijn voor dergelijke samenwerking.

Voor wat de energiediensten betreft die de distributienetbeheerders conform artikel 4.1.8/1, tweede lid hetzij rechtstreeks, hetzij via een door een andere overheid aanbestede overheidsopdracht aan hun aandeelhouders aanbieden, wordt een uitfasering voorzien ten einde in lijn te zijn met de verplichtingen uit de VER en uit artikel 18, derde lid van de energie-efficiëntie richtlijn⁷. Ten einde echter geen abrupte stopzetting van de thans verstrekte diensten te veroorzaken, wordt dit uitgefaseerd tegen 31 december 2024. Vanaf dat ogenblik worden geen nieuwe diensten meer aangeboden of nieuwe projecten op een nieuwe projectsite opgestart. Alle lopende projecten kunnen nog uitgevoerd worden en ten laatste tegen 31 december 2027 afgesloten of overgedragen. Een onmiddellijke stopzetting zou immers verregaande, schadelijke gevolgen hebben: de continuïteit van de dienstverlening naar lokale besturen zou in het gedrang komen, er zou rechtsonzekerheid ontstaan bij de betrokken lokale besturen en netbeheerders (bvb. omtrent lopende overeenkomsten), er is besluitvorming op gemeentelijk niveau vereist om de stopzetting juridisch te implementeren en om een nieuwe partner aan te wijzen, ...

Wat de mogelijkheid met betrekking tot samenwerking van de distributienetbeheerders met het VEB betreft, wordt, gelet op de door de regulator geuite bezwaren aangaande non-discriminatie en de mogelijke bevoordeling van één marktpartij, het voormelde artikel 4.1.8/1, derde lid opgeheven.

Artikel 4

Artikel 31, lid 10, eerste zin, van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn bepaalt dat de EU-Lidstaten de distributienetbeheerders kunnen machtigen om activiteiten te verrichten anders dan genoemd in de VER of in Verordening 2019/943 ("Elektriciteitsverordening" of "EV"), maar slechts onder de dubbele voorwaarde:

⁶ ADV-2022-01 van 9/03/2022 met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft flexibiliteit en samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2022, te raadplegen op https://www.vreg.be/sites/default/files/document/adv-2022-01_0.pdf.

⁷ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG, te raadplegen op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=celex:32012L0027>.

- dat die activiteiten nodig zijn voor de distributienetbeheerders om aan hun verplichtingen krachtens de VER of de EV te voldoen; en
- dat de regulerende instantie de noodzaak van een dergelijke afwijking heeft beoordeeld.

Er wordt echter vastgesteld dat in het bestaande artikel 4.1.6/1 een inconsequentie is opgenomen tussen enerzijds het eerste lid en anderzijds het derde lid wat betreft de scope van deze verplichting aangaande de werkmaatschappijen. Dit wordt thans rechtgezet door een logischere ordening in het artikel in te voeren waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds de netbeheerders en anderzijds de werkmaatschappijen. Dit houdt dan uiteraard in dat een activiteit die wordt uitgevoerd door of een openbaredienstverplichting die rechtstreeks aan de werkmaatschappij wordt toegewezen geen openbaredienstverplichting is van de distributienetbeheerder, met alle logische consequenties van dien voor de distributienettarieven die erdoor dan in het licht van de bepalingen uit het Energiedecreet en uit de verordening 2019/943 niet zouden mogen worden bezwaard.

Gelijkaardig aan de omzetting van artikel 31 uit de VER in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁸, wordt artikel 4.1.8/6 van het Energiedecreet aangepast en wordt verwezen naar de activiteiten vermeld in het Energiedecreet en uitvoeringsbesluiten in plaats van gebruik te maken van een limitatieve lijst.

Een beoordeling van de VREG blijft nog steeds noodzakelijk voor die activiteiten die de netbeheerders zouden uitvoeren maar niet in het Energiedecreet en uitvoeringsbesluiten genoemd zijn. Dergelijke taken die niets met energie of netbeheer te maken hebben en die door de Richtlijn werden beoogd, hebben de netbeheerders in het kader van de kerntakenoefening ondertussen afgebouwd. Het gaat bijvoorbeeld om: groepsaankoop van strooizout, GIS-toepassingen, oplossingen voor lokale besturen inzake telefonie, telecom en data-opslag.

Artikel 5

De in artikel 4.1.11/7 van het Energiedecreet voorziene vergoedingsplicht voor het laattijdig aanleveren door de netbeheerder van een offerte voor het plaatsen van een digitale meter op aanvraag wordt geschrapt. De plaatsing van een digitale meter op aanvraag is vanaf 1 januari 2023 gratis. Dit betekent ook dat Fluvius geen offerte meer stuurt voor de plaatsing van een digitale meter. Artikel 3.1.55 van het Energiebesluit, dat de procedure regelt van plaatsing van een digitale meter op aanvraag, zal worden aangepast conform deze nieuwe realiteit en zal dus niet langer in een offerte voorzien.

Artikel 6

Artikel 4.1.13 van het Energiedecreet begrenst de aansluitingskost bij aardgas op 250 euro als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Die begrenzing houdt de facto een subsidiëring in van nieuwe aardgasaansluitingen door de bestaande aardgasgebruikers. De meerkost boven de 250 euro wordt immers als openbaredienstverplichting in de algemene aardgasdistributietarieven verrekend. Sinds 1 juli 2022 is die begrenzing niet meer van toepassing bij nieuwbouw⁹. Nu wordt voorgesteld om de begrenzing ook bij bestaande aansluitbare wooneenheden of gebouwen af te schaffen. Daartoe wordt artikel 4.1.13 opgeheven. Dit zal er toe leiden dat andere meer duurzame technologieën

⁸ Artikel 4, 1° en 3° van het decreet van 18 maart 2022 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, *B.S.* 30 maart 2022.

⁹ Artikel 4, 1° en 3° van het decreet van 18 maart 2022 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, *B.S.* 30 maart 2022.

(warmtepompen, thermische energie gedistribueerd via warmtenetten) een meer kostenoptimale keuze worden vis-à-vis aardgas. Omdat bij bestaande woningen alternatieve verwarmingsmogelijkheden niet altijd snel implementeerbaar zijn en soms zeer grondige renovaties vergen (warmtepomp lage temperatuur, hoge isolatiegraad nodig, andere warmteafgifte systemen,...) en ook omdat aardgas in andere maatregelen als alternatief wordt vooropgesteld voor stookolie (zie verbod op plaatsen en vervangen van stookolieketels, tenzij er een aardgasnet in de straat beschikbaar is¹⁰), wordt voorgesteld deze afschaffing in werking te laten treden op 1 januari 2025 (zie artikel 34). Om te vermijden dat er in 2023 en 2024 nog snel aardgasaansluitingen aangevraagd zullen worden om achteraf hogere aansluitkosten te vermijden, wat zou kunnen leiden tot veel inactieve aardgasaansluitingen, wordt in een overgangsbepaling voorzien dat aansluitingen die voor 1 januari 2025 werden aangevraagd, binnen zes maanden na plaatsing van de aansluiting daadwerkelijk in gebruik moeten worden genomen om in aanmerking te komen voor de begrenzing van de aansluitkost op 250 euro (zie artikel 32).

Artikel 7 tot en met 9

In de artikelen 4.1.16, 4.1.16/1 en 4.1.16/2 van het Energiedecreet wordt verwezen naar artikel 4.1.13, dat met ingang van 1 januari 2025 zal worden opgeheven. Deze verwijzingen dienen, eveneens met ingang van 1 januari 2025, te worden geschrapt uit de genoemde artikelen (zie artikel 34).

Artikel 10

Momenteel dienen eigenaars en leasees van elektriciteitsopslagfaciliteiten deze installatie aan te melden bij de netbeheerder om in aanmerking te komen voor de premie voor een stationaire installatie voor elektrochemische opslag van elektriciteit. Voor installaties in dienst genomen vanaf 1 april 2023 wordt er geen premie meer toegekend. Hierdoor hebben eigenaars en leasees van elektriciteitsopslagfaciliteiten weinig stimulans om de installatie aan te melden. Teneinde de veilige en betrouwbare werking van het net te garanderen, wordt de meldingsplicht voor installateurs daarom uitgebreid naar elektriciteitsopslagfaciliteiten, gelijklopend aan de verplichting voor installateurs van hernieuwbare energie-installaties voor elektriciteitsproductie.

Artikel 4.1.18/2 van het Energiedecreet verplicht installateurs van hernieuwbare energie-installaties om maandelijks aan de netbeheerders een lijst over te maken van de door hen geplaatste hernieuwbare energie-installaties voor elektriciteitsproductie. Dit wordt aangevuld met een analoge verplichting voor installateurs van elektriciteitsopslagfaciliteiten.

Artikel 11

Er wordt een nieuw artikel 4.1.22/11/1 ingevoegd in het Energiedecreet, dat de uitwisseling van gegevens afkomstig uit de digitale meter regelt tussen de netbeheerder of zijn werkmaatschappij en de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, hierna OCMW genoemd.

Artikel 4.1.22/5 van het Energiedecreet stelt dat de netbeheerder of zijn werkmaatschappij toegang geeft tot gegevens verzameld uit de digitale, elektronische of analoge meter aan instellingen en natuurlijke personen of rechtspersonen voor de informatie die ze nodig hebben om de opdrachten van algemeen belang te vervullen die hen toevertrouwd werden door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

¹⁰ Artikel 11.1/1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

In artikel 4.1.22/11 wordt verduidelijkt dat de gegevens waartoe zij toegang hebben, bestaan uit technische, relationele en meetgegevens, en dat de actoren die onder deze bepaling vallen verwerkingsverantwoordelijke zijn van deze gegevens volgens artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Door proactief ondersteuning aan te bieden op cruciale punten binnen de afsluitingsprocedure wordt tegemoetgekomen aan het recht van huishoudelijke afnemers op een ononderbroken toevoer van elektriciteit en aardgas, zoals bepaald in artikel 6.1.1 van het Energiedecreet. Vanuit die optiek bezorgt de netbeheerder het OCMW overeenkomstig artikel 5.5.8 van het Energiebesluit sinds 2012 periodiek lijsten van afnemers die recent afgesloten of aangesloten werden, of waar een afsluiting gepland staat.

De digitale meter biedt bijkomende mogelijkheden op het vlak van dataverzameling, waardoor de situatie van de afnemer beter in kaart gebracht kan worden. Om die reden werd tijdens een overlegtraject rond de wijziging van hoofdstuk V van het Energiebesluit voorgesteld om het aantal gegevens die de netbeheerder met het OCMW moet delen, uit te breiden teneinde de hulpverlening gericht in te zetten. Uit ditzelfde overlegtraject kwam ook de noodzaak naar boven om de manier waarop deze gegevens gedeeld worden, te herbekijken en over te stappen van gegevensdeling via Excel- of CSV-bestanden naar uitwisseling via een dataplatform. Dit is niet enkel veiliger, maar vereenvoudigt ook het verwerkingsproces voor de OCMW's.

De persoonsgegevens die de netbeheerder via dit dataplatform dient uit te wisselen met het OCMW, zijn de volgende:

1° Meetgegevens:

- a) Afnemers die gedurende een maand geen opladingen in de digitale aardgasmeter in voorafbetaling uitvoerden en dreigen binnen een termijn van tien dagen zonder aardgaslevering te vallen in de periode van november tot en met maart. (Op wekelijkse basis tussen november en maart);
- b) Afnemers met een digitale elektriciteitsmeter in voorafbetaling waarbij de vermogensbegrenzer uitgeschakeld werd, die gedurende een maand niet oplaadden en die dreigen binnen een termijn van tien dagen zonder elektriciteitslevering te vallen in de periode van november tot en met maart. (Op wekelijkse basis tussen november en maart);
- c) Afnemers die begin september van het betreffende kalenderjaar van de elektriciteits- en/of aardgastoevoer afgesloten werden. (Begin september van het betreffende kalenderjaar);
- d) Afnemers die beleverd worden via een digitale elektriciteits- en/of aardgasmeter in voorafbetaling.

Verantwoordingsgrond: Via de digitale meter is het mogelijk om na te gaan of afnemers zichzelf van de energietoevoer afsluiten. Met de digitale meter in voorafbetaling voor aardgas sluiten afnemers die zowel het opgeladen verbruikskrediet als het ingebouwde noodbkrediet opgebruikten zichzelf de facto van de aardgastoevoer af. Bij elektriciteit schakelen afnemers na het opgebruiken van het noodbkrediet eerst nog over op een minimale levering van 10 ampère. Indien de afnemer echter te lang op 10 ampère blijft en de netbeheerder er niet in slaagt om tot een oplossing te komen met de afnemer, schakelt de netbeheerder de minimale levering uit. In dat geval kan de afnemer enkel nog elektriciteit verbruiken na een oplading. In beide situaties dreigt de afnemer zichzelf van de energietoevoer af te sluiten. In de praktijk blijkt dat er gemiddeld ongeveer een maand tussen de laatste oplading en een effectieve zelfafsluiting zit. In een volgende stap dient de netbeheerder een advies tot afsluiting in bij de lokale

adviescommissie (LAC). Dit is met andere woorden een belangrijk kantelpunt, waarbij een interventie van een OCMW een effectieve afsluiting kan vermijden.

In het bijzonder aan het begin van de winterperiode is het belangrijk om afnemers, die op dat moment geen toegang meer hebben tot elektriciteit of aardgas, te ondersteunen zodat zij minstens aan een minimaal comfort door de winterperiode raken.

Een OCMW kan ook opteren om vroeger in de schuldcascade in te grijpen door afnemers te bereiken, die nog niet meteen risico lopen om van de energietoevoer afgesloten te worden, maar waarvan er wel indicaties zijn die wijzen op een (structurele) financiële problematiek. Vanuit deze optiek kan het OCMW een lijst opvragen van afnemers die op dat moment via voorafbetaling beleverd worden.

2° beslissingen van de LAC:

- a) afnemers waarvoor een positief advies van de LAC werd bekomen, en die in de komende periode afgesloten kunnen worden;
- b) afnemers waarvoor een positief advies van de LAC werd bekomen, en die in de loop van de voorgaande week werden afgesloten;
- c) afnemers waarvoor een positief advies van de LAC werd bekomen, en die in de loop van de voorgaande week opnieuw werden aangesloten.

Verantwoordingsgrond: In de eerste twee gevallen staat de afnemer op het punt om van de energietoevoer afgesloten te worden, en kan de interventie van hulpverlening vereist zijn om dit te voorkomen. In een deel van de gevallen vindt de afnemer na een positief LAC-advies tot afsluiting toch nog een oplossing waarmee hij een effectieve afsluiting kan vermijden. In het geval van elektriciteit wordt de minimale levering van 10 ampère opnieuw ingeschakeld vanaf het moment dat de openstaande schuld kleiner is dan 150 euro. Op vraag van het OCMW kan de minimale levering ook al vroeger ingeschakeld worden. Voor aardgas dient de afnemer zijn schuld aan te zuiveren tot op het punt dat hij opnieuw gebruik kan maken van het nooddredet. In beide situaties bevindt de afnemer zich mogelijk nog steeds in een precaire situatie die een interventie van de hulpverlener vereist.

3° gewone persoonsgegevens:

- a) naam en voornaam;
- b) adres;
- c) rijksregisternummer;
- d) EAN-nummer;
- e) energiedrager;
- f) tarieftype (sociaal of standaard).

Verantwoordingsgrond: Deze persoonsgegevens zijn nodig om de afnemer met zekerheid te kunnen identificeren en te contacteren via het meest gebruikte communicatiekanaal. De gegevens in e) en f) zijn nodig om het recht op sociaal tarief na te kijken en meteen gericht te werk te kunnen gaan.

Zoals hierboven wordt aangehaald, kadert de uitwisseling van deze gegevens in een taak van algemeen belang, waarmee voldaan wordt aan de voorwaarde van artikel 6, punt e) van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De persoonsgegevens zullen gedurende een termijn van 24 maanden worden bewaard. De afspraak tussen de LAC's en Fluvius is dat beslissingen van de LAC over een periode van 12 maanden uitgevoerd worden. In sommige gevallen loopt

voor het dossier, waarop de gegevens betrekking hebben, een juridisch traject waardoor het langer dan 12 maanden open staat. Daarnaast gebruiken veel OCMW's deze gegevens (niet de persoonsgegevens zelf, maar wel de aantallen) voor hun jaarverslagen, die zij vaak pas in het begin van het volgende jaar opstellen. De periode van 24 maanden werd dus gekozen om de gegevens lang genoeg beschikbaar te houden voor deze situaties.

Artikel 12

De regeling inzake de toelating tot het aanleggen van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, wordt aangevuld met een regeling inzake het verval en de opheffing van deze toelating.

Zo lijkt het nodig om te bepalen dat een toelating een vervaltermijn heeft. Zo niet kan men provisoir om een toelating vragen, en er gebruik van maken op het moment dat men daar misschien ooit nood aan heeft. Ook als de regelgeving ondertussen gewijzigd zou zijn. Voorgesteld wordt om in een verval van de toelating van rechtswege te voorzien indien de directe lijn niet binnen 5 jaar na toekenning van de toelating werd gerealiseerd. Dit zorgt ervoor dat de lijst van toegelaten directe lijnen en directe leidingen, die de VREG conform artikel 4.5.1, §2, zesde lid van het Energiedecreet moet publiceren, ook actueel blijft.

Verder is het aangewezen om te bepalen dat de VREG de toelating van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt opheft indien er niet meer voldaan wordt aan de wettelijke vereisten, er ondertussen geen overschrijding meer is van de eigen site of bij buitendienststelling van de directe lijn. Hiermee wordt een lacune in de bestaande regelgeving ingevuld.

Als een directe lijn die voorheen werd toegelaten (hetgeen vereist is bij ligging buiten eigen site), op 'eigen site' blijkt te komen liggen (door overdracht van zakelijke rechten op percelen, of door verplaatsing), is het niet meer opportuun om deze toelating te blijven behouden. In geval van buitendienststelling van de directe lijn of directe leiding is de eerder gegeven toelating zonder voorwerp geworden. Ook in dat geval is een opheffing van de eerdere toelating aangewezen.

Als na opheffing van de voorheen verleende toelating een directe lijn of directe leiding terug de grenzen van de eigen site overschrijdt (bijvoorbeeld als een gefusioneerd perceel terug wordt gesplitst), en er aan die bestaande directe lijn of directe leiding voor het overige niets werd gewijzigd, wordt deze van rechtswege toegelaten. In dergelijke gevallen is een nieuwe aanvraag en een nieuwe beoordeling ervan door de VREG niet vereist.

Artikel 13

Op dit moment ontbreken er decretale bepalingen inzake de (mogelijkheid tot) opvolging van toegelaten directe lijnen. Het is nochtans evident dat de gegevens met betrekking tot de directe lijn zoals de ingebruikname ervan, identiteit van de beheerder ervan, als de ligging, als het al dan niet nog uitgebaat zijn, actueel gehouden moet worden in de lijst die de VREG conform art. 4.5.1, §2, zesde lid van het Energiedecreet moet publiceren.

Dit werd destijds, bij een decreetswijziging in 2019, terecht aangestipt door de SERV¹¹: *"De Vlaamse Regering moet ook regelen hoe de directe lijnen na de toelating tot aanleg opgevolgd worden. Zo lijkt een melding van ingebruikname nodig o.a. met het oog op de plaatsing van een meter. Ook moet uitgeklaard worden hoe nagegaan zal worden of directe lijnen tijdens hun exploitatie blijvend aan de gestelde voorwaarden voldoen en wat er zal gebeuren als dat niet langer*

¹¹ Advies SERV met betrekking tot decreetswijziging directe lijnen 2019, punt 1.2 - [SERV 20180522 energiedecreet directe lijnen ADV.pdf](#)

het geval is. Het lijkt aangewezen dat deze opvolging gebeurt via een technisch reglement opgesteld door de VREG in samenspraak met relevante actoren."

Artikel 4.5.2. van het Energiedecreet bepaalt de taken van de beheerder van een directe lijn of leiding, met inbegrip van zijn meldings- en informatieverplichtingen.

Aan deze taken wordt daarom nu toegevoegd, in een nieuw punt 4°: het informeren van de VREG over de datum van indienststelling en buitendienststelling van een directe lijn of leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt en dit binnen 30 dagen na de indienststelling, respectievelijk buitendienststelling ervan. De melding van de indienststelling is noodzakelijk in het kader van de controle door de VREG op het verval van deze toelating, vermeld in het vooropgestelde, nieuwe lid 7 van artikel 4.5.1, §2. De melding van de buitendienststelling van de directe lijn of leiding is noodzakelijk om de toelating van de directe lijn te kunnen opheffen, zoals vermeld in het vooropgestelde, nieuwe lid 8 van artikel 4.5.1, §2. Zonder deze opheffing zal de heffing op de exploitatie van een toegelaten directe lijn, vermeld in artikel 14.3.1. van het Energiedecreet, verder verschuldigd zijn.

Verder wordt ook de taak toegevoegd, in een nieuw punt 5°, om de VREG te informeren over elke wijziging aan de eigenaar of beheerder van de directe lijn of leiding of van de kadastrale percelen waarop de directe lijn of leiding gelegen is, de aangesloten afnemers of een wijziging in de verbinding met het net van de directe lijn of leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt en dit binnen 30 dagen na deze wijziging.

Artikel 14

I.v.m. het eerste punt:

Artikel 4.6.1, §4 van het Energiedecreet stelt dat de VREG de beheerder van een gesloten distributienet kan ontheffen van de plicht om bepaalde taken en verplichtingen te vervullen, en dat deze ontheffing wordt toegekend als het gesloten distributienet van elektriciteit "voldoet aan de voorwaarden van artikel 1.1.3, 56° /2". Deze laatste formulering verwijst naar de (voorwaarden opgenomen in) de definitie van gesloten distributienet. Dit lijkt erop te wijzen dat de ontheffing wordt verleend zodra vaststaat dat het net voldoet aan de definitie van gesloten distributienet. Conform artikel 4.6.1, §2 moet de VREG bij het verlenen van een toelating voor de aanleg van een gesloten distributienet dat de grenzen van de eigen site overschrijdt, echter ook nog de naleving nagaan van de criteria bepaald in art. 4.6.1, §2, tweede lid van het Energiedecreet. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat er een ontheffing wordt toegekend aan gesloten distributienetten die de grenzen van de eigen site overschrijden en die niet voldoen aan deze criteria. Daarom wordt voorgesteld om de woorden "*voldoet aan de voorwaarden van artikel 1.1.3, 56° /2*" te vervangen door de meer correcte formulering: "*gemeld werd conform §1 of toegelaten werd conform §2*".

I.v.m. het tweede punt:

Artikel 4.6.1, §4 van het Energiedecreet bevat enkel een regeling inzake ontheffingen van de plicht om bepaalde taken en verplichtingen te vervullen voor beheerders van een gesloten distributienet van elektriciteit, niet voor beheerders van een gesloten distributienet voor aardgas. Deze mogelijkheid is nochtans voorzien in artikel 28 van de Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG. De ontheffingen die toegekend kunnen worden bij aardgas zijn beperkter dan bij elektriciteit: enkel een ontheffing van de voorafgaande goedkeuring van de tarieven, alsook de verplichte opstelling van een investeringsplan.

Artikel 15

In artikel 4/1.1.13 van het Energiedecreet wordt een terminologische aanpassing doorgevoerd. De oude term "stedenbouwkundige vergunning" wordt vervangen door "omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen".

Artikel 16

Tot 31 december 2022 kunnen PV-installaties groter dan 5 MW op basis van een projectspecifieke bandingfactor groenestroomcertificaten krijgen, waarbij die bandingfactor weliswaar conform artikel 6.2/1.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 geplafonneerd wordt via een maximale bandingfactor. De Vlaamse Regering heeft beslist de groenestroomcertificaten via een projectspecifieke bandingfactor bij zonne-energie af te schaffen, en vanaf 1 januari 2023 alle PV-installaties, en dit ongeacht grootte, op te nemen in het callsysteem wind en zonne-energie.¹²

Daarom dient de anti-saucissoneringsbepaling, opgenomen in artikel 7.1.1, §2, zesde lid, van het Energiedecreet te worden aangepast. De huidige bepaling stelt dat bij productie-installaties voor fotovoltaïsche zonne-energie met startdatum vanaf 1 januari 2013 uitbreidingen die vanaf 1 september 2019 in dienst genomen zijn en die aangesloten zijn op hetzelfde toegangspunt, waarbij het gezamenlijke maximale vermogen van de omvormers van de installatie na de uitbreiding meer bedraagt dan 5 MW, niet in aanmerking komen voor het toekennen van groenestroomcertificaten, voor zover niet minstens 36 maanden verstreken zijn vanaf de ingebruikname van de installatie of de ingebruikname van de laatste uitbreiding op dat toegangspunt. Hieraan wordt nu een einddatum toegevoegd, namelijk dat het gaat om uitbreidingen die vanaf 1 september 2019 tot en met 31 december 2022 werden in dienst genomen, de dag voor de inwerkingtreding van de afschaffing van de groenestroomcertificaten via een projectspecifieke bandingfactor.

Artikel 17

Vandaag is er geen wettelijke basis voor uitvoerders van energiescans om de EAN-code van klanten te verkrijgen. De EAN-code zou hen toelaten om de verbruiksgegevens van de klant op te vragen en te analyseren. Vandaag moeten zij hiervoor telkens de klant bevragen, die vaak zelf op zoek moet gaan naar zijn EAN-code. In artikel 7.5.1, tweede lid van het Energiedecreet wordt daarom een decretale basis gecreëerd voor de netbeheerder om aan de uitvoerder van energiescans gegevens te kunnen overmaken. Aangezien het een verwerking van persoonsgegevens betreft, worden de categorieën van verwerkte gegevens in het Energiedecreet bepaald. Het gaat minstens om identificatie- en contactgegevens, EAN-codes van klanten en de categorie waartoe een klant behoort. Voor deze gegevensuitwisseling is vervolgens ook een aanpassing van artikel 6.4.1/8 van het Energiebesluit, dat aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders de openbardienstverplichting oplegt om energiescans te laten uitvoeren, noodzakelijk.

Artikel 18

¹² Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie, VR 2022 2110 DOC.1125.

In de regeling met betrekking tot de PV-verplichting voor grote afnemers is in artikel 7.7.3 §1, zesde lid van het Energiedecreet voorzien dat uitstel kan worden verleend voor gebouwen die zullen worden gesloopt of waarvan het dak zal worden vervangen binnen een door de Vlaamse Regering te bepalen termijn. De regeling voorziet dat het uitstel vervalt als de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de eigenaar, erfpachter of opstalhouder is van een gebouw, niet binnen drie jaar na het ingaan van het uitstel een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen met betrekking tot sloop kan voorleggen of niet binnen twee jaar na het ingaan van het uitstel een door een aannemer getekende offerte voor de vervanging van het dak kan voorleggen. Als het uitstel vervalt, wordt teruggevallen op de verplichting vermeld 7.7.3 §1, eerste lid van het Energiedecreet.

Als de natuurlijke persoon of rechtspersoon waarop de verplichting rust, binnen de gestelde termijn de omgevingsvergunning voor sloop of een door de aannemer getekende offerte kan bezorgd, blijft het uitstel gelden. Het kan echter zijn dat na het bezorgen van de sloopvergunning of offerte de sloop (al dan niet met heropbouw) toch niet doorgaat. Het verkrijgen van een sloopvergunning of tekenen van een offerte betekent immers niet noodzakelijk dat het gebouw effectief wordt gesloopt of het dak wordt vervangen. Er wordt daarom voorgesteld om aan artikel 7.7.3, §1 van het Energiedecreet toe te voegen dat het uitstel ook vervalt als binnen vijf jaar na het ingaan van het uitstel het gebouw niet is gesloopt of het dak niet is vervangen. Zo wordt voorkomen dat men van het uitstel kan blijven genieten zonder uiteindelijk over te gaan tot sloop of vervanging van het dak.

Artikel 19

Inzake het noodkoopfonds werden sedert het ontstaan in 2019 drie projectoproepen (2020, 2021 en 2022) georganiseerd. In navolging hiervan zijn ondertussen ongeveer een 50-tal OCMW's in dit kader actief.

Het call-systeem, dat in 2020 als experiment in het leven werd geroepen, heeft het mogelijk gemaakt het Noodkoopfonds bij te sturen en te optimaliseren waar nodig. Het instrument is nu echter rijp voor een structurele inbedding, en vanaf januari 2023 zal de Vlaamse Regering hiertoe initiatief nemen. Hierdoor zal niet langer met periodieke calls worden gewerkt, maar zullen OCMW's doorlopend een trekkingsrecht bij het VEKA kunnen aanvragen.

Een element dat echter nog bijsturing behoeft, is het in het Energiebesluit (artikel 7.2.22, §5, tweede lid) voorziene conventioneel voorkooprecht, dat de OCMW's bij de toekenning van een noodkooplening verplicht dienen te bedingen. Op vandaag maken de OCMW's hun voorkooprecht kenbaar via het verlijden van een authentieke akte, hetgeen heel wat administratie vergt, en wat daardoor niet steeds even consequent of uniform uitvoering krijgt. De OCMW's zijn dan ook vragende partij naar een efficiëntere manier om hun voorkooprecht te laten gelden.

Gelet op de structurele bestending van het beleidsinstrument is het aangewezen om hieraan tegemoet te komen, om aldus een efficiëntere vestiging van het voorkooprecht te kunnen bewerkstelligen. Er wordt dan ook voorgesteld dit niet langer het voorwerp te laten uitmaken van een conventionele beschikking, maar dit voorkooprecht decretaal te verankeren, en het aldus om te vormen tot een Vlaams voorkooprecht, zijnde een voorkooprecht dat bij of in uitvoering van een wet of decreet is toegekend, met uitzondering van een op 30 juli 1993 bestaand recht van voorkoop dat bij of in uitvoering van een wet is toegekend.¹³

Door het omvormen van een conventioneel voorkooprecht naar een Vlaams voorkooprecht, kunnen de OCMW's hun voorkooprecht laten gelden via het e-voorkooploket. Als begunstigde kan het OCMW dan het e-voorkooploket gebruiken

¹³ Zie ook artikel 2 van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkooprechten.

voor het ontvangen van aanbiedingen/kennisgevingen van voorkooprecht en het meedelen van beslissingen over de al dan niet uitoefening van het voorkooprecht aan de aanbieder (instrumenterend ambtenaar). Dit maakt dat het uitoefenen van hun voorkooprecht op een administratief eenvoudigere manier kan verlopen. De bepalingen uit het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkooprechten worden eveneens van toepassing gemaakt op dit recht van voorkoop.

Artikelen 20 en 22

In artikel 20 wordt de decretale basis gelegd om het voor de Vlaamse Energiehuizen mogelijk te maken om de gegevens nodig voor hun werking op te vragen en te verwerken. Deze verwerking behelst o.a. het gebruiken van deze gegevens bij hun adviesverlening en begeleiding van hun klanten.

In het kader van het bereiken van de Vlaamse energie-en klimaatdoelen (de gebouwensector is verantwoordelijk voor 30% van de Vlaamse niet-ETS broeikasgasuitstoot en de uitstoot van deze sector moet met minstens 85% verminderen tegen 2050) en het verminderen en voorkomen van energiearmoede, groeit namelijk het belang van een klantvriendelijke en gestroomlijnde dienstverlening door de Vlaamse Energiehuizen en hun partners. Sinds de stijging van de energieprijzen in 2021-2022 en de invoering van de nieuwe Vlaamse beleidsinstrumenten (Mijn Verbouwpremie en Mijn Verbouwen) is er een zeer sterk verhoogde vraag naar advies en begeleiding door de Energiehuizen. Dit maakt een meer efficiënte en vlotte uitvoering van de taken van de Energiehuizen, samen met hun partners (waaronder de woon- en energieloketten in hun werkingsgebied) nog meer urgent en noodzakelijk. De verwerking is zodoende noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op grond van artikel 7.9.2/1 van het Energiebesluit op de Energiehuizen rust, conform het bepaalde in artikel 6, c) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Uit een bevraging van de Energiehuizen in het kader van het Europese BE-REEL project (in juni 2021) bleek ook dat het verkrijgen van de nodige data als een administratieve bottleneck ervaren wordt. Voor goed advies is het een grote meerwaarde om over zoveel mogelijk beschikbare informatie over een bestaande woning te beschikken, waaronder historische verbruiksgegevens, gegevens over het energieprestatiecertificaat, het in aanmerking komen voor een sociaal tarief etc. Het vraagt nu vaak heel wat tijd om die gegevens te verzamelen, want eigenaars hebben ze niet of moeten er eerst zelf naar op zoek gaan. Toegang tot beschikbare databanken (van bv. Fluvius en de Vlaamse overheid) voor woningen binnen het werkingsgebied zou de werking van Energiehuizen een stuk vlotter en kwalitatiever maken. Deze nood werd ook in eerdere workshops en samenkomsten van BE-REEL tot uiting gebracht.

Gelet op het voorgaande wordt daarom voorgesteld een decretale rechtsgrond te voorzien opdat de Energiehuizen volgende gegevens kunnen verwerken:

- 1° Gegevens over een aansluiting op het elektriciteitsdistributienet met toepassing van het uitsluitend nachttarief: het Energiehuis heeft dit nodig om hun klanten die behoren tot deze UNT-doelgroep te kunnen informeren over afschaffing van goedkoper nachttarief voor distributienettarieven en over de geleidelijke afbouw van het nettarief 'uitsluitend nacht' en om vervolgens deze doelgroep te adviseren en begeleiden naar alternatieve energiecontracten en andere energiebesparende maatregelen.
- 2° Gegevens over premie-aanvragen voor werkzaamheden aan gebouwen of voor energieopwekkingsinstallaties: het Energiehuis heeft dit nodig om advies aan hun klanten te kunnen geven over bijkomende premiemaatregelen en eventuele wachttijden.
- 3° De EAN-code en gebouweenheidsID van hun woning: de EAN-code is de identificatie van een leveringspunt voor elektriciteit of aardgas. De EAN-

code is onmisbaar bij alle communicatie met de energieleverancier van de klant of met Fluvius. Het Energiehuis heeft deze code bv. nodig voor de begeleiding bij de aanvraag van energiepremies of voor de begeleiding bij de verandering van energieleverancier. Het gebouweenheidsID is de unieke identificatie van een gebouweenheid. Door steeds gebruik te maken van deze unieke identificatiecode kan de uitwisseling van (gebouwgerelateerde) informatie over verschillende instanties vereenvoudigd worden.

4° Gegevens over het energieverbruik (op maandbasis) van hun woning van de laatste vijf jaar: Dit is nodig voor een correct renovatie-advies, bv. over de noodzaak van bijkomende isolatie en de mogelijkheid om over te schakelen op een warmtepomp.

5° Gegevens over het behoren tot één van de volgende doelgroepen:

- a. beschermde klant;
- b. budgetmeter;
- c. advies van de Lokale Adviescommissie over afsluiting of heraansluiting van elektriciteit, aardgas of water (LAC).

Dit is nodig om klanten correct te kunnen adviseren over beschikbare steun en de klanten te begeleiden bij hun eventuele premie- en lening-aanvragen, leveranciersswitch, energiebesparende maatregelen etc.

Tot slot wordt in artikel 22 voorzien dat de Energiehuizen toegang kunnen krijgen tot de gegevens in de energieprestatiecertificatendatabank. Dit is noodzakelijk als basis voor het geven van renovatie advies. In het EPC wordt namelijk bouwfysisch (dus op basis van materialen, dikte, oriëntatie, ...) een volgorde van 'dringendheid' weergegeven om aan te geven welke werken het hoogst noodzakelijk zijn m.b.t. energieverbruik, alsook een prijsindicatie. Indien het EPC van hun woning beschikbaar is, hebben de meeste mensen dit wel ergens opgeborgen, maar het is niet evident dat elke klant dit document terugvindt en meebrengt naar zijn afspraak bij het Energiehuis. Rechtstreekse toegang van het Energiehuis tot het EPC maakt het zoekwerk en het maken van nieuwe afspraken overbodig en zorgt dus voor sneller advies en een meer efficiënte werking.

Om de langetermijn renovatiedoelstelling te bereiken is het nodig om woningen en hun eigenaars gedurende een lange periode te kunnen opvolgen. Verbouwwerken duren een lange periode en een dossier is niet 'afgehandeld' op het moment dat er bv. een premie-aanvraag afgerond werd voor een eerste renovatiemaatregel. Het Energiehuis zal een dergelijke woning verder moeten opvolgen, zo kan het Energiehuis ook de volgende stappen van het renovatietraject ondersteunen door advies over beschikbare financieringsinstrumenten zoals premies en leningen en renovatiebegeleiding. Daarom is het nodig om de individuele gegevens van een woning gedurende langere tijd bij te houden in het klantenbeheerssysteem van een Energiehuis. Voor de woning-gerelateerde gegevens stellen we, in analogie met de gegevens voor Mijn Verbouwpremie, een bewaartermijn van 15 jaar voor. Voor de persoonsgebonden gegevens zou een termijn van 5 jaar moeten volstaan, gezien deze gegevens minder statisch zijn. Na het aflopen van deze bewaartermijnen kunnen de Energiehuizen (een deel van) deze gegevens op een geanonimiseerde manier verwerken, bv. om de renovatiegraad op te volgen op wijkniveau.

Het Energiehuis is de verwerkingsverantwoordelijke. Bij de verwerking van de persoonsgegevens van de betrokkenen worden passende technische en organisatorische maatregelen gehandhaafd zodat de verwerking voldoet aan de vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming en de bescherming van de rechten van de betrokkenen wordt gewaarborgd. Daarbij worden de passende technische en organisatorische maatregelen genomen om een overeenkomstig het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen conform artikel 32 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 21

Artikel 11.1/1.3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt dat alleen als er geen aardgasnet in de straat beschikbaar is, in bestaande residentiële gebouwen en in niet-residentiële gebouwen vanaf 1 januari 2022 een stookolieketel of een ketellichaam nog mag worden vervangen door een andere stookolieketel of een ander ketellichaam, of dat een andere verwarmingstechnologie dan een stookolieketel nog mag worden vervangen door een stookolieketel.

Dat zogenaamde stookolieketelverbod houdt dus expliciet geen verplichting tot het aansluiten op aardgas in. De bepaling past immers in de maatschappelijke context waarbij wordt geopteerd voor een graduele en gefaseerde energietransitie (en ook niet te vergeten: ter bevordering van de bodembescherming en -kwaliteit). Artikel 11.1/1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 beoogt dan ook geenszins een duw van de decreetgever in de richting van het gebruik van aardgas. Een aardgasaansluiting is voor de burger weliswaar een gemakkelijk alternatief voor stookolie, maar het staat elke burger vrij om zijn stookolieketel niet te vervangen door een aardgasbrander met aansluiting op het aardgasdistributienet, maar om te opteren voor een ander, milieuvriendelijker alternatief dan een stookolieketel of een gascondensatieketel. De duurzamere verwarmingsalternatieven, zoals een warmtepomp of een hybride warmtepomp, verdienen uiteraard de voorkeur, maar het is nog steeds mogelijk om bijvoorbeeld te kiezen voor een individuele gasopslagtank, los van een aansluiting op een gasnet.

De formulering "in de straat beschikbaar" die in artikel 11.1/1.3, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt gehanteerd, laat in het kader van handhaving echter ruimte voor interpretatie en discussie. Zo is niet duidelijk wat er moet gebeuren in een straat waar maar gedeeltelijk een aardgasnet aanwezig is, bijvoorbeeld omdat het aardgasnet midden in de straat stopt, op een kruispunt een bocht maakt in de richting van een andere straat of kleine zijstraten (cul-de-sacs) met dezelfde straatnaam overslaat. Volgens de letterlijke lezing van artikel 11.1/1.3, tweede lid, vallen die gevallen ook onder het toepassingsgebied van het plaatsings- of vervangingsverbod. Dat is uiteraard niet wenselijk.

Om die redenen wordt de tekst als volgt verduidelijkt: "als er ter hoogte van het gebouw geen aardgasnet in de straat beschikbaar is of als het gebouw niet door een onderboring op de aardgasleiding aan de overkant van de straat kan worden aangesloten".

In die herformulering worden de facto beide kanten van de straat bedoeld: de aardgasdistributienetbeheerder kan immers doorgaans via onderboring technisch voorzien in een aansluiting, zelfs al ligt de aardgasleiding aan de overkant van de straat. Een uitzondering daarop is een gewestweg met vier rijstroken, maar daar is dan vaak voorzien in een dubbele leiding, voor zover er gebouwen langs een dergelijke weg liggen.

Met de formulering "ter hoogte van het gebouw" wordt niet alleen de straat met het huisnummer bedoeld. Een gebouw dat op de hoek van een kruispunt ligt of dat aan verschillende straten grenst, kan immers potentieel uit verschillende richtingen een gasaansluiting ontvangen. Dat is echter een feitenkwestie, waarvoor een benadering van geval tot geval vereist is.

Artikel 23

De data aangaande energieverbruik en -productie en de fysische kenmerken van de installaties en gebouwen in verband met het verbruik en de productie van energie met betrekking tot publieke organisaties, zijn heden eigendom van de publieke organisaties tot wie het gebouw behoort en kunnen momenteel niet

zomaar zonder hun expliciete instemming openbaar worden gemaakt. Aangezien het hier geen (persoons)gegevens betreffen die omwille van privacygegevens moeten worden beschermd, wordt voorgesteld om dergelijke gegevens van publieke organisaties naar de toekomst toe als open data te beschouwen. Dit heeft als voordeel dat alle potentiële marktpartijen op gelijke wijze toegang zullen hebben tot die gegevens, zoals vereist door artikel 23, 2), tweede lid, artikel 34 en artikel 37 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn. Er wordt bijgevolg in titel XII van het Energiedecreet een verplichting opgelegd aan publieke organisaties om hun energieverbruiks- en productiegegevens en, waar beschikbaar, de fysische kenmerken van hun installaties en gebouwen, via een platform publiek beschikbaar als open data te stellen zodat die door iedereen vrij gebruikt, hergebruikt en gedeeld kunnen worden. Deze gegevens worden publiek beschikbaar gesteld door de publieke organisatie, die hiervoor beroep kan doen op aanbieders van energiediensten of bestaande platformen zoals dat van het Vlaams Energiebedrijf (VEB). De gegevens dienen minstens eenmaal per maand te worden geactualiseerd. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen omtrent de wijze waarop deze gegevens publiek moeten worden gemaakt, zowel naar inhoud, naar vorm als naar platform.

De publieke organisaties worden gedefinieerd in artikel 1.1.3, 104°/1 van het Energiedecreet en omvatten de federale overheid, inclusief de parastatalen, de Vlaamse overheid, inclusief de intern en extern verzelfstandigde agentschappen, de provinciale overheden, de gemeentelijke overheden, inclusief de O.C.M.W.'s, overheidsbedrijven en onderwijsinstellingen, welzijns- of gezondheidsvoorzieningen. Deze publieke organisaties hebben een voorbeeldfunctie in het kader van energie-efficiëntie en hernieuwbare energieopwekking. Zij hebben ook een rol te spelen in het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen door maatregelen op vlak van energiebesparing en hernieuwbare energie te nemen voor hun eigen patrimonium en technische installaties. Zij kunnen hierin worden bijgestaan door aanbieders van energiediensten, die met de voorgestelde bepaling de verbruiks- en productiegegevens van deze publieke organisaties ter beschikking kunnen krijgen. Aangezien dit maatregelen in het kader van transparantie m.b.t. en het bevorderen van energie-efficiëntie zijn, kan het Vlaamse Gewest dit conform artikel 6, §1, VII, eerste lid, h) van de BWHI opleggen, ook aan andere overheden, wat betreft hun gebouwen gelegen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Het is immers vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof¹⁴ dat energie-efficiëntie op land een exclusieve gewestbevoegdheid is. Zo heeft bijvoorbeeld het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest reeds verplichtingen m.b.t. energie-efficiëntie opgelegd die ook gericht zijn tot andere overheden gevestigd op haar grondgebied (Bijvoorbeeld het Plan voor lokale actie voor het gebruik van energie ("PLAGE") is ook van toepassing op de gebouwen van de Vlaamse en de federale overheid die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn gevestigd).

De verbruiks- en productiegegevens omvatten naast de kwartierwaarden van afname en injectie voor elektriciteit en de uurwaarden voor gas tevens de maandpieken en het opgestelde nominale vermogen van aanwezige decentrale productie-eenheden. Het betreft enkel de gegevens van toegangspunten verbonden aan publieke organisaties en waarvan publieke organisaties de netgebruiker zijn. Toegangspunten die wel toebehoren aan publieke organisaties, maar waarvan zij niet de netgebruiker zijn, zoals sociale woningen, vallen hier niet onder.

Waar beschikbaar, betreft het ook de fysische kenmerken van de installaties en gebouwen in verband met het verbruik en de productie van energie: oppervlakte, type gebouw, adres... De in dit artikel voorziene verplichting tot openbaarmaking van gegevens doet evenwel geen afbreuk aan de beperkingen die voortvloeien uit

¹⁴ Zie bvb. arrest GwH., 9 juli 2013, nr. 98/2013.

intellectuele eigendomsrechten die rusten op bepaalde documenten, zoals bijvoorbeeld plannen. Tenslotte worden de gegevens niet beperkt tot elektriciteit en aardgas: ook gegevens over het verbruik van of de installaties voor stookolie, pellets, warmtenetten... worden als open data beschouwd.

Voor gebouwen van defensie wordt een uitzondering voorzien op de verplichtingen, gelet op het strategisch belang van deze informatie. Om dezelfde reden wordt voor gevangenissen een gedeeltelijke uitzondering ingeschreven. Gevangenissen zijn niet verplicht de fysieke kenmerken van hun installaties en gebouwen publiek beschikbaar te maken.

Artikel 24

Bij het decreet van 22 oktober 2021 werd aan titel XII van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een hoofdstuk V over de databank voor energiegebruik en energieproductie toegevoegd. Die databank bevat gegevens over de gebouwen in het Vlaamse Gewest, hun ligging, de verwarmingsinstallaties erin, de bijbehorende energieopwekkingsinstallaties, en de energieproductie en het energieverbruik in die gebouwen. De databank heeft in dat kader veertien specifieke doelstellingen, die in artikel 12.5.1, §1, tweede lid, worden opgesomd.

Voor het ontstaan en de rechtvaardigingsgronden van die databank kan worden verwezen naar de toelichting (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/1) en naar de aangenomen amendementen (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/5) bij het decreet van 22 oktober 2021. De toelichting bij de doeleinden van de databank blijft ook hier onverkort van toepassing en hoeft dan ook niet te worden herhaald.

Aangezien de renovatieverplichting, vermeld in artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, voor niet-residentiële gebouwen vanaf 1 januari 2023 wordt uitgebreid met een rechtsgrond voor het opleggen van verplichtingen voor residentiële gebouwen (zie supra), is het ook noodzakelijk dat in artikel 12.5.1, §1, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, punt 10° tot en met 14° worden aangevuld met de categorie van residentiële gebouwen. Op die manier kunnen de gegevens van de databank die betrekking hebben op residentiële gebouwen, ook worden aangewend voor onder meer:

- de handhaving van die nieuwe verplichting, aangezien handhaving één van de expliciete doelstellingen van de databank is;
- de beleidsmonitoring en de evaluatie van de evolutie van hernieuwbaar en niet-hernieuwbaar energiegebruik van het residentiële gebouwenpark;
- de evolutie van hernieuwbare energieproductie van het residentiële gebouwenpark.

De rechtmatigheid van de verwerking van de gegevens uit die databank valt onder artikel 6, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Dat geldt evenzeer voor de wijzigingen in dit voorstel van decreet.

Artikel 25

Artikel 13.1.2, §2, tweede lid, van het Energiedecreet regelt de inspectiebevoegdheden van de personeelsleden van de VREG. De personeelsleden van de VREG zijn bevoegd om toezicht uit te oefenen op de naleving van titels IV, IV/1, V, VI en hoofdstuk II tot en met IV van titel VII van dit decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan en de niet-naleving hiervan vast te stellen in een proces-verbaal. Om alle nodige vaststellingen te verrichten, hebben deze toegang tot de terreinen en de gebouwen van marktpartijen. Tot gebouwen hebben ze echter alleen toegang als ze aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° ze hebben de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de bewoner of een daartoe gemachtigd persoon gekregen;
- 2° ze werden ertoe voorafgaandelijk en schriftelijk gemachtigd door de politierechter.

Dit artikel maakt dat de personeelsleden van de VREG enkel toegang hebben tot de lokalen van de werkmaatschappij (vb. in het kader van het toezicht op de naleving van de vereisten die de Vlaamse distributienetbeheerders zijn opgelegd inzake databeheer) indien zij over een voorafgaande en schriftelijke toestemming van een gemachtigde persoon bij Fluvius of van een politierechter beschikken. Dit is onwenselijk.

Er wordt voorgesteld om te bepalen dat deze voorafgaandelijke toestemming enkel vereist is voor bewoonde gebouwen, zoals al voorzien is in artikel 13.1.7 voor wat betreft de inspectiebevoegdheden van de personeelsleden van de netbeheerders om energiefraude vast te stellen.

Artikel 26

Punt 2° - nieuwe paragraaf 1/0:

Als bij de controle blijkt dat het energieprestatiecertificaat niet met de werkelijkheid overeenstemt, kan het VEKA, conform het bepaalde in artikel 13.4.10, §1, Energiedecreet, de energiedeskundige die het energieprestatiecertificaat heeft afgeleverd een administratieve geldboete opleggen, die niet lager mag zijn dan 250 euro, en niet hoger dan 5.000 euro.¹⁵ Het VEKA verplicht in dat geval tevens de energiedeskundige om binnen de dertig kalenderdagen een nieuw energieprestatiecertificaat op te maken dat in overeenstemming is met de controlevaststellingen, en om dat nieuwe energieprestatiecertificaat te overhandigen aan de eigenaar of gebruiker van het gebouw. Indien het gebouw wordt verhuurd, dan bezorgt de eigenaar tevens een kopie van het nieuwe energieprestatiecertificaat aan de huurder. De kosten voor de opmaak van het energieprestatiecertificaat vallen volledig ten laste van de energiedeskundige.

Echter is er geen mogelijkheid voorzien dat de energiedeskundige wordt verplicht om een nieuw energieprestatiecertificaat op te maken wanneer het certificaat niet met de werkelijkheid overeenstemt, maar er toch geen boete wordt opgelegd. Dit in tegenstelling tot de regeling met betrekking tot de EPB-verslaggevers, waarbij met de decreetswijziging van 14 maart 2014 wel voorzien werd in een mogelijkheid om deze verplichting op te leggen wanneer de EPB-aangifte niet in

¹⁵ Via het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012 en het decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen, zal dit bedrag verhoogd naar 500 euro. Zie ook aangebracht: VR 2022 2810 DOC.1168/2BIS.

overeenstemming zou zijn met de as-builsituatie op de datum van de indiening van de EPB-aangifte of met de gemaakte controlevaststellingen, onafhankelijk van het feit of er een administratieve geldboete werd opgelegd aan de verslaggever (artikel 13.4.7, §4, Energiedecreet). Gelet op het feit dat een correct energieprestatiecertificaat steeds meer en meer belang wint, wordt heden voorgesteld om deze verschillende regelingen gelijk te trekken en ook deze mogelijkheid te voorzien voor energiedeskundigen.

Punt 1° en punt 2° - nieuwe paragraaf 1/0/1:

Als de energiedeskundige niet binnen 30 kalenderdagen een nieuw energieprestatiecertificaat opmaakt, maant het VEKA, op grond van artikel 13.4.10, §1, tweede lid, Energiedecreet, de energiedeskundige aan om binnen een vastgestelde termijn de verplichtingen na te leven. Als de energiedeskundige bij het verstrijken van die termijn in gebreke blijft, legt het VEKA de energiedeskundige een administratieve geldboete op in de vorm van een dwangsom. Die bedraagt 10 euro per kalenderdag dat de vastgelegde termijn wordt overschreden.

Daar waar er vroeger enkel een éénmalige geldboete werd opgelegd aan de energiedeskundige bij het nalaten van deze verplichting, werd met de decreetswijziging van 27 november 2015 voorzien in de mogelijkheid om een administratieve geldboete in de vorm van een dwangsom op te leggen. De memorie van toelichting (Parl.St. VI.Parl. (2014-15), nr. 461/1, 44) stelde hierover:

"Momenteel is bepaald dat als bij de controle blijkt dat het energieprestatiecertificaat niet met de werkelijkheid overeenstemt en de betrokkene werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, het Vlaams Energieagentschap de energiedeskundige die het energieprestatiecertificaat heeft afgeleverd een administratieve geldboete kan opleggen. Het Vlaams Energieagentschap verplicht tevens de energiedeskundige om binnen de dertig kalenderdagen een nieuw energieprestatiecertificaat op te maken dat in overeenstemming is met de controlevaststellingen, en om dat nieuwe energieprestatiecertificaat te overhandigen aan de eigenaar of gebruiker van het gebouw. De kosten voor de opmaak van het energieprestatiecertificaat vallen volledig ten laste van de energiedeskundige. Als een overtreding van de verplichting tot herindiening wordt vastgesteld, maant het Vlaams Energieagentschap de energiedeskundige aan om binnen een vastgestelde termijn de verplichtingen na te leven. Als de energiedeskundige bij het verstrijken van die termijn in gebreke blijft, legt het Vlaams Energieagentschap een administratieve geldboete op van 500 euro. Indien de energiedeskundige dan nog steeds in gebreke blijft, dan heeft het agentschap echter geen middelen meer om het herindienen af te dwingen. Daarom wordt voorgesteld om de eenmalige sanctie te vervangen door een administratieve geldboete van 10 euro per kalenderdag dat de vastgelegde termijn wordt overschreden."

Dit creëerde echter een verschillende handhavingprocedure ten opzichte van de verslaggevers, waarbij er zowel een geldboete van 500 euro wordt opgelegd als voorzien is een dwangsomprocedure (artikel 13.4.7, §5, Energiedecreet). Gelet op het feit dat een correct energieprestatiecertificaat steeds meer en meer aan belang wint, wordt voorgesteld om deze regeling ook door te trekken naar energiedeskundigen en zodoende ook terug de administratieve geldboete van 500 euro in te voeren. Bij de mogelijkheid van het onmiddellijk opleggen van een boete zal er immers meer druk zijn om het energieprestatiecertificaat sneller te corrigeren. Bij het opleggen van een dwangsom moet namelijk lang gewacht worden vooraleer er een voldoende hoog en stimulerend boetebedrag opgelegd kan worden. Hierdoor wordt het corrigeren van het certificaat vertraagd. Door het eerst opleggen van een administratieve geldboete worden ook dwangsomprocedures vermeden, wat toch wel een grotere administratieve last is.

Punt 3°:

Conform artikel 11.2.1, §1, vierde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kan de Vlaamse Regering ook nadere regels vastleggen voor de labeling van gebouwen. De Vlaamse Regering kan daarbij ook bepalen dat gebouwen een minimaal energieprestatielabel moeten behalen. De Vlaamse Regering kan daarbij een onderscheid maken naar type van gebouw.

Momenteel is in het kader van het opleggen van een labelplicht geen sanctie voorzien als die labelplicht tegelijkertijd geen deel uitmaakt van de renovatieverplichting. Daarom wordt voorzien in een bijkomende sanctie in het Energiedecreet als het vereiste label in het kader van een labelplicht niet wordt gehaald. Hierbij wordt voorzien in een vork waarbij het VEKA de boete kan moduleren naargelang de mate waarin niet aan de eis is voldaan.

Indien de Vlaamse Regering in uitvoering van artikel 11.2/2.1 een renovatieverplichting instelt waar ook een labeleis in is opgenomen dan is dit ontworpen artikel 13.4.10, §3/1/1 niet cumuleerbaar met de sanctie uit artikel 13.4.9/1. Ook is deze sanctie niet cumuleerbaar met de sanctie uit artikel 13.4.10, §2 die van toepassing is als er geen EPC aanwezig is.

Artikel 27

Het opschrift van afdeling V van hoofdstuk IV van titel XIII "Procedure en administratieve geldboete bij niet-naleving van verplichtingen in het kader van het netbeheer" wordt gewijzigd, om dit te doen overeenstemmen met de inhoud van het artikel dat eronder ressorteert.

Artikel 13.4.11 van het Energiedecreet is immers van toepassing op alle vormen van energiefraude zoals bijvoorbeeld ook premiefraude, en niet louter op energiefraude m.b.t. het netbeheer. Daarom worden in het opschrift de woorden "niet-naleving van verplichtingen in het kader van het netbeheer" vervangen door "energiefraude".

Artikel 28

Dit artikel voegt aan afdeling VIII een artikel 13.4.15 toe. Dit artikel betreft een sanctiebepaling voor de niet naleving van de door de Vlaamse Regering op grond van artikel 7.7.3 van het Energiedecreet opgelegde verplichtingen.

De hoogte van de voorgestelde administratieve geldboete houdt rekening met het feit dat de maximale investeringskost bij onrendabele top-berekeningen per vermogens-eenheid 613 €/kWp bedraagt, uitgedrukt in euro per kilowattpiek. Dit maximum geldt voor projecten met een startdatum vanaf 1 januari 2022 voor de bepaling van de projectspecifieke bandingfactoren voor PV bedoeld in artikel 6.2/1.7, §1, eerste lid, 1° en bijlage III/3 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Die maximale investeringskost is het bedrag dat door de Vlaamse overheid in het kader van subsidiëring via groenestroomcertificaten als een maximaal aanvaardbare en niet-exorbitante kost wordt beschouwd. De boete wordt daar, rekening houdende met het feit dat die kost de laatste jaren steeds daalde - qua hoogte iets onder geplaatst op 400 euro per ontbrekende kilowattpiek vermogen fotovoltaïsche zonnepanelen dat ontbreekt op het moment dat aan de verplichting, vermeld in artikel 7.7.3, §1 moet zijn voldaan.

Aangezien de administratieve geldboete niet bevrijdend is, legt het VEKA dan ook een nieuwe termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting moet worden nageleefd. Als men bij het verstrijken van die nieuwe termijn nog steeds in gebreke blijft, dan legt het VEKA een nieuwe administratieve geldboete op. Het VEKA legt ook opnieuw een termijn vast waarbinnen de betreffende verplichting

alsnog moet worden nageleefd. De procedure wordt herhaald totdat aan de op grond van artikel 7.7.3. vastgestelde verplichting is voldaan.

Als de aanvrager die uitstel is verleend in geval van sloop met herbouw conform artikel 7.7.3, §2, zesde lid, de sloopvergunning of offerte voor vervangen voor het dak niet binnen de daarvoor gestelde termijn kan voorleggen, of het gebouw niet binnen de vijf jaar na het ingaan van het uitstel heeft gesloopt of het dak niet heeft vervangen, vervalt het uitstel. Aangezien het uitstel vervalt, wordt in die gevallen terug gegrepen naar de in artikel 7.7.3. vastgestelde verplichting. Het niet voldoen aan de verplichting zal aanleiding geven tot het opleggen van een administratieve geldboete door het VEKA conform nieuw artikel 13.4.15, §1.

In principe kunnen eventuele meldingsplichten die de Vlaamse Regering in uitvoering van het ontworpen artikel 7.7.3 vastlegt, bij niet-naleving worden gesanctioneerd via artikel 13.4.11 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 met betrekking tot energiefraude. Energiefraude is immers conform artikel 1.1.3, 40°/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 ook enerzijds het niet-uitvoeren van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement, en anderzijds het bezorgen van informatie die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement. Wat de meldingsplichten in het kader van de PV-verplichting betreft, lijken de boetes zoals vermeld in artikel 13.4.11 van het Energiedecreet evenwel niet te volstaan (max. 20.000 euro). Het zou in veel situaties goedkoper kunnen zijn om niet te antwoorden op de meldingsplicht en de PV-verplichting niet na te leven en de boete te betalen, dan de verplichting wel na te leven. De verplichting kan daarnaast ook slaan op sterk uiteenlopende investeringen, in functie van dakoppervlakte, verbruik, ... Daarom is een boete in de vorm van een dwangsom meer aangewezen om op de verplichte rapportering te doen antwoorden. Aangezien de te handhaven verplichtingen al snel behoorlijke investeringen vergen, wordt het bedrag van de dwangsom voldoende hoog gesteld, namelijk op honderd euro per kalenderdag dat de door het VEKA in de aanmaning vastgestelde termijn om de meldingsplichten na te leven, wordt overschreden.

Omdat het onbillijk zou zijn om de PV-verplichting te handhaven ten aanzien van bedrijven die hun exploitatie in de gebouwen verplicht moeten stopzetten, wordt voor deze gevallen een uitzondering ingeschreven. Het kan bijvoorbeeld gaan om een decretaal verplichte stopzetting in het kader van PAS, of gevallen waarin de noodzakelijke vergunningen door de bevoegde overheden worden opgeheven of niet verlengd.

Artikelen 29 en 30

Er wordt een nieuwe afdeling IX, bestaande uit artikel 13.4.16, toegevoegd aan hoofdstuk IV van titel XIII van het Energiedecreet, waarin voor het VEKA een handhavingsmogelijkheid wordt voorzien ten aanzien van publieke organisaties die de verplichting om hun energieverbruiks- en productiegegevens en de fysieke kenmerken van hun gebouwen en installaties publiek beschikbaar te stellen als open data niet naleven. Zowel het niet openbaar maken van de gegevens, als het niet waarheidsgetrouw zijn van de openbaar gemaakte gegevens, kan worden gesanctioneerd.

Bij vaststelling dat een publieke organisatie deze verplichtingen niet naleeft, kan het VEKA de betreffende organisatie aanmanen om binnen een bepaalde termijn haar gegevens alsnog openbaar te maken. Als de publieke organisatie na het verstrijken van die termijn nog steeds in gebreke blijft, kan het VEKA een administratieve geldboete opleggen die niet lager is dan 250 euro en niet hoger

dan 20.000 euro. Deze vork geeft het VEKA de mogelijkheid om rekening te houden met bijvoorbeeld de grootte van de publieke organisatie, het aantal gebouwen in gebruik, de verschillende energiedragers, De opgelegde administratieve geldboete werkt niet bevrijdend. Het VEKA kan op dat moment opnieuw een termijn opleggen waarin de publieke organisatie de verplichting moet naleven. Blijft de publieke organisatie dan nog steeds in gebreke, dan kan het VEKA overgaan tot het opleggen van een dwangsom van 25 euro per kalenderdag dat de opgelegde termijn overschreden wordt.

Artikel 31

Het nieuwe artikel 4.5.1, §2, zevende lid van het Energiedecreet voorziet in een verval van rechtswege van de toelating voor de aanleg van een directe lijn of directe leiding, indien de directe lijn niet binnen vijf jaar na toekenning van de toelating werd gerealiseerd. Voor bestaande toelatingen wordt een overgangsmaatregel voorzien: deze vervallen pas vijf jaar na inwerkingtreding van dit artikel. Het bestaande artikel 15.3.5/7 van het Energiedecreet is intussen achterhaald en wordt daarom vervangen door deze nieuwe overgangsbepaling.

Artikel 32

Om te vermijden dat er, door de afschaffing vanaf 1 januari 2025 van de begrenzing van de aansluitingskost bij nieuwe aardgasaansluitingen bij bestaande wooneenheden of gebouwen, in 2023 en 2024 nog snel aardgasaansluitingen aangevraagd zullen worden om achteraf hogere aansluitkosten te vermijden, wat zou kunnen leiden tot veel inactieve aardgasaansluitingen, wordt in een overgangsbepaling voorzien dat aansluitingen die voor 1 januari 2025 werden aangevraagd, binnen zes maanden na plaatsing van de aansluiting daadwerkelijk in gebruik moeten worden genomen om in aanmerking te komen voor de begrenzing van de aansluitkost op 250 euro.

Artikel 33

Artikel 4.1.8/6 werd in het Energiedecreet ingeschreven door het decreet van 2 april 2021, maar de bepaling van de inwerkingtreding ervan werd toen gedelegeerd naar de Vlaamse Regering. In voorliggend ontwerpdecreet wordt artikel 4.1.8/6 gewijzigd en wordt meteen het gewijzigde artikel in werking gesteld. De delegatie naar de Vlaamse Regering wordt hiermee impliciet opgeheven.

Artikel 34

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

Omdat bij bestaande woningen alternatieve verwarmingsmogelijkheden niet altijd snel implementeerbaar zijn en soms zeer grondige renovaties vergen en ook omdat aardgas in andere maatregelen als alternatief wordt vooropgesteld voor stookolie, wordt voorgesteld de afschaffing van de begrenzing van de aardgaskost bij nieuwe aardgasaansluitingen bij bestaande wooneenheden of gebouwen in werking te laten treden op 1 januari 2025.

Om de publieke organisaties de mogelijkheid te geven om binnen een redelijke termijn de nodige stappen te ondernemen om hun gegevens m.b.t. energieverbruik en -productie op een platform beschikbaar te stellen (bijvoorbeeld IT-aanpassingen, beroep doen op een aanbieder van energiediensten, ...), wordt de inwerkingtreding van de verplichting om hun gegevens openbaar te maken en de eraan verbonden sanctie pas voorzien op de eerste dag van de zesde maand na bekendmaking van dit ontwerp van decreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR